

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 10C/54/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614207014
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Blahovská
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2016:7614207014.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Mária Blahovská, v právnej veci navrhovateľa M. A., N.. XX.X.XXXX, A. K. X, B. N. M., právne zast. JUDr. Jánom Burocim, advokátom so sídlom Chrapčiakova 7, Spišská Nová Ves proti odporcovi W. E. B. B..T..Y., B. B. M. A., W. XX, J.: XX XXX XXX, právne zastúpený AK JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, Bratislava, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8300019499 zo dňa 9.3.2009 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom je n e p l a t n á .

Odporca je p o v i n n ý nahradiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania 561,08 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť štátu na účet tunajšieho súdu na súdnom poplatku z návrhu sumu 99,50 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorenej dňa 9.3.2009 so žalovaným účastníkom. V odôvodnení žalobného návrhu uviedol, že zmluvu považuje za problematickú, nakoľko sú v nej okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia, ktoré sú v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že jedná sa o typovú, formulárovú zmluvu, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa a ktorej súčasťou bola dohoda o zrážkach zo mzdy. Odporca napriek spornosti veci požiadal zamestnávateľa navrhovateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy aj napriek tomu, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré byuložilo navrhovateľovi povinnosť plniť a navrhovateľ nemá možnosť tieto zrážky zo mzdy zastaviť. Zamestnávateľ navrhovateľa je v zmysle zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu, pričom veriteľ výšku dlhu sám jednostranne diktuje bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom.

Žiadosť veriteľa o vykonávanie zrážok zo mzdy adresovaná zamestnávateľovi navrhovateľa - Ž., K. X, A. navrhovateľ preukázal listom zo dňa 17.3.2014, čím osvedčil vecnú súvislosť medzi zrážkami zo mzdy a spornou dohodou o zrážkach zo mzdy. Spolu so žalobným návrhom navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia na uloženie povinnosti zamestnávateľovi zdržať sa zrážok zo mzdy navrhovateľa v prospech žalovaného účastníka. O tomto návrhu súd rozhodol uznesením sp.zn. 10C/54/2014-20 zo dňa 25.4.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16.5.2014.

Ide o takzvané mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať majetok dlžníka a dlžník nedokáže tieto zrážky priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia. Moc nad majetkom žalobcu je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia majetku navrhovateľa nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku

spotrebiteľa a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Takýto inštitút sa dostáva do zásadnej kontroverzie s právom európskej únie a čl. 7 Ústavy SR. Pochybnosti vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora podľa ktorej je spotrebiteľ v slabšej pozícii z hľadiska informovanosti či vyjednávania pozície. Poukázal ďalej na rozhodnutia súdneho dvora a smernice Rady 93/13/EHS.

K samotnému inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy navrhovateľ okrem iného uviedol, že tento nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza Súdny dvor (k tomu citoval rozsudky Súdneho dvora EÚ napr. vo veci C 168/05, C 243/08, C 240/08, C 334/92 a iné), pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Navrhovateľ ďalej uviedol, že ani v prípade upustenia od použitia dohody o zrážkach zo mzdy bez presného vyhlásenia veriteľa nemá istotu, že v budúcnosti opätovne nevyzve zamestnávateľa navrhovateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky, vrátane spornej časti pohľadávky.

Navrhovateľ v čase uzavretia zmluvy nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné. Nedokázal ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom Európskej únie. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku umožňuje postihnúť majetok navrhovateľa v podobe jeho mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok, alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom.

V závere navrhovateľ uviedol, že podľa § 80 písm. c/ O.s.p. má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetného právneho úkonu, ktorým žalovaný účastník stratí akúkoľvek legitimitu na použitie kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v danej spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky opiera o ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom naliehavý právny záujem vyplýva aj z ustanovenia § 153 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Hrubá nerovnováha je daná z vyššie uvedených dôvodov tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku. Na základe takto popísaného skutkového stavu a právneho odôvodnenia sa navrhovateľ domáhal určenia, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy v danej úverovej zmluve je neplatná.

Odporca zaslal súdu písomné vyjadrenie, z ktorého vyplýva, že návrh navrhovateľa považuje za nedôvodný a žiadal, aby súd predmetnú žalobu v celom rozsahu zamietol. Toto stanovisko odôvodnil tým, že tvrdenie navrhovateľa o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy pre rozpor s právom EÚ je právne neopodstatnený a založený na skutočnostiach, ktoré s dohodou o zrážkach zo mzdy nemajú žiadnu vecnú a právnu súvislosť. Právo EÚ neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by túto otázku riešilo. Vychádzajúc z formulácie žaloby podľa odporcu je zrejmé, že ide o zjavné nepochopenie podstaty a hraníc prípustnosti eurokonformného výkladu. Za neprípustné odporca označuje aj tie časti tvrdení navrhovateľa, v ktorých poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora ES, pričom sú po skutkovej a právnej stránke tak diametrálne odlišné, že akákoľvek súvislosť s prejednanou vecou nie je možné objektívne zistiť.

Poukazuje na novelu zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa účinnú od 1.5.2014, pričom podľa § 5a) ods. 1 písm. a) neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, 12cd) ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Z dôvodovej správy k tejto novele vyplýva, že v nej boli zohľadnené a prebrané viaceré právne záväzné akty Európskej únie a rovnako aj predmetná smernica Rady 93/13/EHS z 5.4.1993. S poukazom na tvrdenia ohľadom rozporu zabezpečenia záväzku zo spotrebiteľských zmlúv, dohodou o zrážkach zo mzdy s iným právom je absolútne nelogické, a ak by takýto zákonný rozpor bol, prečo by sa ním prioritne zákonodarca náležite pred vypracovaním novely aj nezaoberal. S pripomienok Európskej komisie nevyplýva, že samotná dohoda o zrážkach zo mzdy by mala byť neplatná, prípadná neprijateľnou podmienkou. Dohoda o zrážkach zo mzdy nebráni súdu, aby sa zaoberal nárokmi na zabezpečenie ktorých bola uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy.

Celá žaloba je koncipovaná na akýchkoľvek iných tvrdeniach než na tých, ktoré by vyplývali z relevantnej právnej úpravy. Odporca navrhol, aby navrhovateľovi bola uložená povinnosť podrobne vysvetliť, ako sa ňou označené rozhodnutia týkajú tohto súdneho konania.

Odporca tiež uvádza, že z obsahu žaloby nie je zrejmé, prečo by sa nemohli uhrádzať splátky úveru, keď každá splátka predstavuje platenie predmetu plnenia a ceny plnenia. Predmet plnenia a cena plnenia nie sú v zmysle relevantnej právnej úpravy (ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) neprijateľnou podmienkou, a preto ani pri uhrádzaní splátok prostredníctvom zrážok zo mzdy nie je možné tvrdiť, že by sa tak uhrádzalo plnenie z neprijateľných podmienok. Odporca tvrdil, že žaloba je účelovo koncipovaná vo vzťahu k plneniam z neprijateľných podmienok, ktoré v prípade splátok úveru neboli uplatnené a požadované. Odporca tiež uvádzal, že tvrdenia navrhovateľa popierajúce platnosť dohody o zrážkach zo mzdy ako takej sú v rozpore so zákonnou právnou úpravou, nakoľko vzájomné práva a povinnosti z takejto dohody určuje práve zákon. Je zrejmé podľa tvrdenia odporcu, že navrhovateľ ani len nevyvodzuje neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy zo súhrnu práv a povinností z dohody a teda nevychádza z obsahu dohody. V ďalšom poukazuje na nesprávne tvrdenie navrhovateľa, keď dohoda o zrážkach zo mzdy má umožniť svojvoľné určenie dlhu a postihnutie majetku s tým, že navrhovateľ opomenul fakt, podľa ktorého zrážka zo mzdy nemôže prevyšovať zákonom určenú hranicu a tiež to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je výsledkom slobodného rozhodnutia túto dohodu uzavrieť. Odporca tiež namietal nedostatok naliehavosti právneho záujmu na takejto určovacej žalobe.

Súd rozsudkom sp. zn. 10C/54/2014-79 zo dňa 7.10.2014 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve zo dňa 9.3.2009 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom je neplatná a odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 342,03 Eur a na účet súdu na súdnom poplatku z návrhu sumu 99,50 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti rozsudku podal odporca odvolanie a odvolací súd uznesením 5Co/978/2014-104 zo dňa 9.10.2015 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že odôvodnenie rozsudku nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods.2 O.s.p. a zásadám súdnej praxe, preto je rozsudok nepreskúmateľný a v dôsledku toho i nepresvedčivý a to z dôvodov uvedených v odvolaní, ktoré sú opodstatnené. Dohodu je potrebné preskúmať, vziať na zreteľ ustálenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, týkajúcu sa nekalých podmienok, s ohľadom na povinnosti vnútroštátneho súdu takýto prieskum vykonať aj bez návrhu, v súlade so Smernicou 93/13 EHS z 5.4.1993. Treba mať pri tom na zreteli, že dohoda bola podpísaná samostatne a nevyplýva z nej priama podmienenosť s uzavretím úverovej zmluvy. Je potrebné vykonať dokazovanie, či napadnutá dohoda bola uzatvorená slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, či konanie strán nevzbudzovalo pochybnosti o tom, čo chceli prejavíť, či vedel navrhovateľ čo podpisuje, či mal možnosť odmietnuť podpísať dohodu alebo mal možnosť ponúknuť iné zabezpečenie.

Účastníci konania boli v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. písomne poučení v uznesení zo dňa 4.7.2014. Odporca sa z pojednávania ospravedlnil, preto súd v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v jeho neprítomnosti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to žiadosťou o poskytnutie revolvingového úveru/zmluvou o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 9.3.2009, s dohodou o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 9.3.2009, s oznámením veriteľa adresovaným navrhovateľovi o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere, s výziev na vykonanie zrážok z mzdy zo dňa 17.3.2014 a 16.2.2015 adresovanou odporcom mzdovej učtárni zamestnávateľa navrhovateľa a zistil tento skutkový stav a právny stav:

Dňa 4.3.2009 medzi účastníkmi konania bola spísaná žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/ Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Z uvedenej žiadosti bolo zistené, že navrhovateľ požadoval úver vo výške 1 659,70 Eur, ktorý mal zaplatiť v 30-tich mesačných splátkach vo výške po 101,41 Eur, zmluvná odmena 1 382,53 Eur, predpokladaná RPMN za úver 68,81 %. Zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu 1 003,92 Eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 58,69 Eur, poskytnutá čiastka revolvingu 821,42 Eur.

Z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 9.3.2009 súd zistil, že schválená výška úveru bola: 1 659,70 Eur, splatnosť úveru 30 mesiacov, výška mesačnej splátky 101,41 Eur, dátum splatnosti prvej splátky 19.4.2009, dátum splatnosti poslednej splátky 19.9.2011, RPMN úveru 66,33 %.

Schválená výška revolvingu : 911,63 Eur, výška mesačnej splátky 101,41 Eur, RPMN po vykonaní revolvingu 55,35 %, úverový limit 1 659,70 Eur, zmluvná odmena za poskytnutie úveru 1 547,93 Eur, zmluvná odmena za poskytnutie každého revolvingu 1 003,92 Eur.

Oznámenie o schválení úveru nebolo podpísané navrhovateľom.

Z predloženej karty klienta zo dňa 7.2.2014 súd zistil, že navrhovateľovi bola vyplatená čiastka vrátane revolvingov 2 225,48 Eur a uhradil sumu 2 129,80 Eur. Neuhradená suma je 95,68 Eur. Odporca žiada uhradiť ešte sumu 2 737,88 Eur.

Spolu s úverovou zmluvou uzavretou účastníkmi konania dňa 9.3.2009 bola účastníkmi konania uzavretá aj dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8300019499. Táto dohoda nie je súčasťou úverovej zmluvy a nenachádza sa na tej istej listine.

Na základe uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy odporca listom zo dňa 17.3.2014 požiadal zamestnávateľa navrhovateľa Ž. B., V..T.. Š. XXX/X, D. o vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške minimálne 101,61 Eur z dôvodu, že navrhovateľ neplní riadne a včas svoj záväzok a uviedol, že výška dlhu je 3 525,13 Eur + úrok z omeškania. Ďalším listom zo dňa 16.2.2015 prostredníctvom spoločnosti P. s.r.o. žiadal opätovne vykonávať zrážky zo mzdy v uvedenej výške, čiže v priebehu konania.

Navrhovateľ na pojednávaní uviedol, že po zaslaní oznámenia o schválení úveru vo výške 1 659,70 Eur mu veriteľ na účet zaslal sumu 1.494,29 Eur, bola schválená výška revolvingu 911,53 Eur a na účet dostal 731,19 Eur. Uhradil 18 splátok, spolu vo výške 1.926,79 Eur, spolu dostal sumu 2.225,48 Eur, zostalo mu uhradiť 298,69 Eur. Odporca, podľa výzvy, ktorá išla zamestnávateľovi žiada uhradiť sumu 3.525,13 Eur + úrok z omeškania. Bol zisťovať za inkasným pracovníkom, koľko je treba ešte splatiť a ten mu povedal, že on nemôže nahliadnuť do ich papierov. Povedal mu len sumu, ktorú má splatiť. Keby mu dal nahliadnuť do papierov, bol by už dávno dlh splatil. Išlo o to, že stále pýtali väčšie sumy a tvrdili, že suma narastá pre úroky.

Na ďalšom pojednávaní uviedol, že podpísal dohodu o zrážkach zo mzdy, v tom čase ešte nič nedlhoval, pracovníčka, s ktorou dohodu uzatváral mu povedala, že ju musí podpísať, lebo ináč mu nebude poskytnutý úver, zmluvu na zrážky zo mzdy mu nedala.

Navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomných vyjadreniach a na pojednávaní uviedol, že je pravda, že Slovenská republika až s účinnosťou 1.5.2014 prevzala do svojho právneho poriadku výslovný zákaz zabezpečovať uspokojenie pohľadávky voči spotrebiteľovi v ust. § 5a) ods. 1 písm.a) zákona o ochrane spotrebiteľa zrážkami zo mzdy ale to neznamená, že dohoda o zrážkach zo mzdy neodporovala hmotnému právu už pred účinnosťou uvedeného zákona. Právnu úpravu treba vnímať komplexne, a hlavne v nadväznosti na porušovanie záväzkov Slovenskej republiky v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktoré napokon vyvrcholili v predmetnej právnej úprave. Nosným bodom ochrany spotrebiteľa je dodržiavanie úplného účinku smernice 93/13/EHS o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Podstatou nutnosti poskytovať spotrebiteľovi ochranu v smere neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy je tá skutočnosť, že výška dlhu závisí len od subjektívnej predstavy odporcu bez toho, aby výšku dlhu schválil súd. Takýmto spôsobom sa obchádza ex offo prieskum spotrebiteľských zmluvných vzťahov, čo v žiadnom prípade nezodpovedá aplikácii smernice 93/13/EHS k jej plnému účinku. Už zo samotného návrhu vyplýva diametrálne odlišná predstava navrhovateľa a odporcu o výške dlhu. Odporca si uplatnil v zmysle listu zo dňa 17.3.2014 dlh vo výške 3.525,13 Eur a úrok z omeškania. Táto výška dlhu je nepreskúmateľná a nijako nešpecifikovaná a svojvoľná.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa § 52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, v znení platnom do 28.2.2010, v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1, 2, 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 2 písm. a. / zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b. / zák. č. 258/2001 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z.z. spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoja ako celok (čl. 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí. (pozri napr. rozsudok Mostaza Claro bod 37 Asturcom bod 51).

Zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 1. 4. 2004, t. j. pred uzatvorením spornej zmluvy do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačných tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle.

Podľa § 153 ods. 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších právnych predpisov súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa § 153 ods. 4 O.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa ustanovení čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa ustanovení čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa ustanovení čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 80 O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Odporca namietal naliehavosť právneho záujmu navrhovateľa s tvrdením, že navrhovateľ naliehavý právny záujem ničím neodôvodnil. Súd v tejto súvislosti konštatuje, že naliehavý právny záujem na určení je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľa, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Žaloba domáhajúca sa určenia podľa ustanovenia § 80 písm. c) O. s. p. nemôže byť spravidla opodstatnená tam, kde možno žalovať na splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 80 písm. b) O. s. p. (R 17/72). Určovacia žaloba podľa § 80 písm. c) O.s.p. je preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde jej pomocou možno eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, jednak v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu riešeného právneho vzťahu, takže jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu, ktorá odvráti prípadné budúce spory medzi jeho účastníkmi. V danom prípade je nepochybné, že na základe predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy by došlo k realizácii plnení v prospech odporcu. Súd dospel k záveru, že práve touto určovacíou žalobou sa odstráni stav neistoty, v ktorom sa navrhovateľ nachádza, pretože len súdom deklarovaným vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže následne navrhovateľ argumentovať vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi, aby neprevádzal zrážky z jeho mzdy a tým zároveň predišiel nutnosti vyvolania ďalšieho súdneho sporu na vrátenie plnení, ktoré by si odporca cestou tohto inštitútu vymohol. Navyše určovanie neplatnosti predmetnej dohody sa odvíja od posudzovania neprijateľnosti zmluvnej podmienky, za ktorú navrhovateľ túto dohodu považuje. V prípade týchto určení naliehavý právny záujem vyplýva priamo zo zákona. Vychádzajúc z ustanovenia § 80 O.s.p.

teda súd zhodnotil, že navrhovateľ preukázal naliehavosť právneho záujmu na určovacej žalobe, ktorou má súd určiť, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je.

Ako už bolo uvádzané v deň podpisu zmluvy o revolvingovom úvere navrhovateľ podpísal na zvláštnej listine aj dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorenú v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, podľa ktorej navrhovateľ súhlasil, aby mu boli vykonané zrážky zo mzdy, a to minimálne vo výške mesačnej splátky uvedenej v zmluve o úvere. Predmetnou dohodou navrhovateľ súhlasil, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmluvy o úvere. Z dokazovania mal súd preukázané, že zmluva o úvere je tzv. štandardná, alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou Rady 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom, alebo dodávateľom, nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávajúcu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah.

Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Okrem toho súd poukazuje na skutočnosť, že zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 9.3.2009 obsahuje aj neprijateľné zmluvné podmienky napr. v bode 8.1. Podľa dohody bolo dojednané, že za možnosť odkladu splatnosti maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru je navrhovateľ povinný uhradiť poplatok vo výške 165,41 Eur a odklad akýchkoľvek splátok revolvingu poplatok vo výške 90,22 Eur. Poplatok za možnosť odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou čo bolo konštatované aj inými súdmi. Z rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp.zn. 6C/55/2013-79 zo dňa 10.2.2014 bolo zistené, že poplatok za možnosť odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V tomto konaní bol na strane odporcu označený taktiež žalovaný účastník. Dohodou o zrážkach zo mzdy bola dohodnutá splatnosť aj tohto poplatku určeného na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky a zabezpečená vymoženosť tohto finančného plnenia.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi navrhovateľom a odporcom, ktorá zabezpečovala peňažné plnenie zo zmluvy o revolvingovom úvere je neplatná. Navrhovateľ ako spotrebiteľ bol nútený dohodu vo vzťahu k odporcovi ako veriteľovi podpísať napriek tomu, že dohoda o zrážkach zo mzdy a zmluva o revolvingovom úvere sa nenachádzajú na jednej listine a neobsahujú iba jeden podpis navrhovateľa. Podpisom zmluvy sa navrhovateľ dobrovoľne podrobil vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom alebo dobrými mravmi.

Nakoľko uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, súd je toho názoru, že spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriadiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly, prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa.

Neplatnosť uvedenej dohody o zrážkach zo mzdy bezprostredne súvisí s neprijateľnosťou zmluvných podmienok v zmluve. Je potrebné vziať zreteľ aj na ustálenú judikatúru Súdného dvora, týkajúcu sa nekalých podmienok v spotrebiteľských veciach ohľadom povinnosti vnútroštátneho súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, čo je významným prvkom ochrany spotrebiteľa v práve EÚ. Ak by vnútroštátne právo umožnilo veriteľovi obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie Smernice 93/13 EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, jej užitočného účinku (effet utile).

Z uvedeného dôvodu súd dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neplatnú a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a zaviazal žalovaného, ktorý v konaní nemal úspech nahradiť žalovanej trovy konania, ktoré pozostávajú trov právneho zastúpenia vyčíslených v zmysle § 11 ods. 1 a §13a vyhl. 655/2004 Z.z. za tieto úkony:

1. prevzatie a príprava zastúpenia	61,85 Eur
2. písomné podanie na súd	61,85 Eur
3. návrh na nariadenie predbežného opatrenia	30,93 Eur
4. účasť na pojednávaní 29.7.2014	
odročené bez prejednaní vecí 1	15,46 Eur
5. vyjadrenie	61,85 Eur
6. účasť na pojednávaní dňa 7.10.2014	61,85 Eur
7. vyjadrenie k odvolaniu	61,85 Eur
8. vyjadrenie vo veci	66,- Eur
9. účasť na pojednávaní dňa 7.4.2016	66,- Eur
Spolu	487,64 Eur

Režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z.z.

7 x 8,04 Eur, 2 x 8,58 Eur spolu 73,44 Eur

Spolu trovy právneho zastúpenia 561,08 Eur

Navrhovateľ je v zmysle § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. v platnom znení oslobodený od platenia súdnych poplatkov, preto odporca je povinný zaplatiť štátu na účet tunajšieho súdu z titulu súdneho poplatku 99,50 Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach do 15 dní od jeho doručenia v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.